

Festival
Nits de Classica

JONC
Manel
Valdivieso

CONCERT • **JONC**



FUNDACIÓ **AUDITORI PALAU DE CONGRESSOS** GIRONA

Divendres 11 de juliol a les 21 h. Auditori de Girona

JONC (Jove Orquestra Nacional de Catalunya)

Manuel Valdivieso, director

PROGRAMA

PART I

J. S. Bach (1685-1750)- A. Schönberg
(1874-1951):

Preludi i Fuga en Mib M, BWV 552

H. Parra (1976)

InFALL (2011/rev.12)

PART II

R. Strauss (1864-1949)

Till Eulenspiegels Lustige Streiche, op. 28

R. Strauss

Don Juan

RECAPTE SOLIDARI
EN FAVOR DEL BANC DELS ALIMENTS
DE LES COMARQUES DE GIRONA

1 ENTRADA PER 1 ALIMENT




Generalitat de Catalunya



Dip. Legal: GI.1126-2014

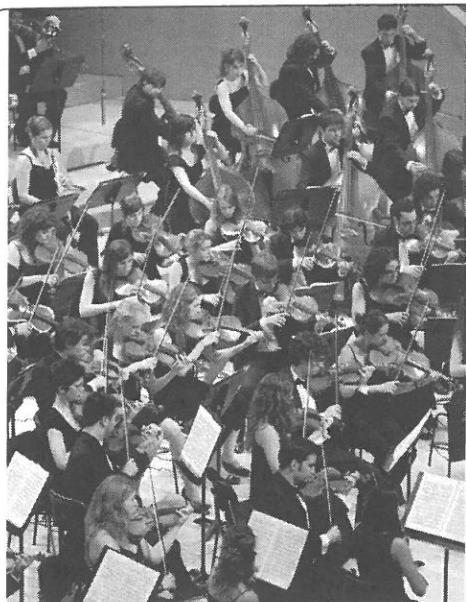
Els “poemes sonors” de Richard Strauss

Lourdes Morgades, periodista especialitzada en música

El poema simfònic és un gènere musical encunyat a meitat del segle XIX per Franz Liszt. Es tracta d'una composició orquestral en un únic moviment inspirada en una idea no musical que a finals del segle XIX va assolir l'esplendor gràcies a Richard Strauss, compositor del qual aquest 2014 commemorem el 150è aniversari del seu naixement. Strauss va ser un músic brillant que no va tenir rival a la seva època: componia i dirigia, fet que, en un moment en el qual la indústria de la cultura era ja una realitat, el situava en una posició de privilegi com a creador i venedor de la seva pròpia música. Va prendre com a model el poema simfònic concebut per Liszt i el va portar més enllà fusionant-lo amb la simfonia per crear el que ell va batejar com a Tondichtung, que literalment significa “poema sonor”.

Don Juan (1888) és el primer “poema sonor” de Strauss i està basat en els versos de Nikolaus Lenau sobre el mite de Don Joan. Tant l'argument, considerat provocatiu a l'època, com la brillant orquestració i els temes perfectament perfilats i evocadors, van impactar proporcionant a Strauss una gran reputació. El compositor canvia el llibertí per un murri a Les divertides trapelleres d'en Till Eulespiegel (1895), basat en la figura llegendària del folklore alemany del trampós, rebel, iconoclasta i imprudent Till que s'aprofita de les debilitats humanes i se'n mofa.

Schönberg, figura clau de la música del segle XX, va ser un gran admirador de Bach, les obres del qual va analitzar i fins i tot en va fer orquestracions, una de les quals, la del magnífic i majestuós Preludi i Fuga en mi bemoll major per a orgue BWB 552 obre el concert d'aquest vespre. InFALL d'Hèctor Parra, obra comanda de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC) que la va estrenar el febrer de 2012, és una invitació a descobrir nous sons. Escoltarem la revisió que el compositor ha fet de la partitura, una visió cosmològica de l'existència humana que va del buit interestel·lar a la implosió de la matèria i el final de l'univers.



Jove Orquestra Nacional de Catalunya

La Jove Orquestra Nacional de Catalunya neix el setembre de 1993 amb el nom de Jove Orquestra Simfònica de Catalunya (JOSC) i el 1999 passa a anomenar-se JONC. El projecte va ser dirigit per Josep Pons des de la seva fundació fins al 2001, any en què Manel Valdivieso n'agafa el relleu com a director artístic.

L'any 1999 es constitueix la Fundació JONC per aglutinar el nombre creixent d'iniciatives que en el seu sí van prenent forma. El seu Patronat està integrat per diversos representants de la Generalitat de Catalunya, del cercle cultural i musical català.

Des del seu naixement, els objectius principals de la JONC han estat facilitar una formació orquestral integral als joves músics del nostre país i col·laborar activament en la seva inserció professional. Així mateix, s'ha vetllat per oferir un producte cultural de la màxima qualitat, tot apropant-lo a tots els públics, amb una clara vocació social i pedagògica.

Per a fer possible aquests objectius, l'activitat de la JONC es desenvolupa mitjançant trobades de treball, concerts simfònics i de cambra, preparació de material didàctic, classes, conferències, etc.

La Fundació Jove Orquestra Nacional de Catalunya inclou tres orquestres diferents, a les quals s'hi accedeix per audició pública. L'activitat principal es realitza a partir de la JONC Alevins, formada per joves músics menors de 19 anys i de la JONC, que abasta fins als 25 anys. A més, també hi ha la JONC Filharmonia, que està orientada a culminar els objectius educatius i artístics de la JONC mitjançant produccions amb criteris professionals.

La JONC ha participat en els festivals i sales de concerts més importants del país, sota la direcció de mestres del prestigi de Josep Pons, Guy van Waas, Ernest Martínez-Izquierdo, Jordi Mora, Manel Valdivieso, Barry Sargent, Jan Caeyers, Robert King, Paul Goodwin, Andrew Parrott, Antoni Ros-Marbà, Lutz Köhler, Salvador Mas, Edmon Colomer, Karl Anton Rickenbacher i Valery Ovsyanikov.

Manel Valdivieso

Manel Valdivieso és el Director Artístic de la JONC des de 2001. Nascut a Barcelona, cursa els estudis musicals a l'Escolania de Montserrat i als Conservatoris de Badalona i Barcelona. Completa la seva formació estudiant anàlisi amb Benet Casablanca i direcció d'orquestra amb Antoni Ros-Marbà.

Ha dirigit les principals orquestres espanyoles , com La Coruña, Granada, Tenerife, Madrid (Nacional, Sinfónica i RTVE), Bilbao, Castilla y León, Santiago de Compostela, Córdoba, Sevilla, Principado de Asturias, Málaga, Balears, etc... Paral·lelament ha desenvolupat una exitosa trajectòria operística que l'ha dut a debutar, entre altres, al Gran Teatre del Liceu, Teatro Real de Madrid, a l'Òpera Nacional de Korea (Seul) i a l'Òpera de Washington DC amb títols com *L'Elisir d'Amore*, *Barber de Sevilla*, *Carmen*, *Lucia di Lammermoor*, *Il Trittico*, *Madama Buterfly*, *Il Trovatore*, *Turandot*, *Tosca*, *The Turn of the Screw* i altres.

Ha enregistrat per a Harmonia Mundi, Naxos, TV3-Catalunya Música i Columna Música diferents projectes discogràfics, la majoria centrats en l'obra de compositors actuals.

Malgrat el fort impuls internacional de la seva activitat recent, ha mantingut sempre un ferm contacte amb la realitat musical del nostre país, col·laborant i participant decisivament en molts nous projectes professionals impulsats per conjunts de perfil jove o de nova creació com ara Girona XXI, Murtra Ensemble, Camera Musicae, Orquestra de Cambra de Cervera, Orquestra Barroca Catalana, Orquestra de Cambra de Granollers i molts altres.

D'entre la seva activitat recent en destaquen nombroses presències a la Temporada estable de la Simfònica de Frankfurt-Oder (BSOF-Alemanya), BOS (Orquestra Simfònica de Bilbao), OFM (Orquestra Filharmònica de Màlaga), OCG (Orquestra Ciudad de Granada), ORTVE i L'Orquestra de Cambra de Ginebra (Suïssa).

Ha estat el titular de l'aula de Direcció d'Orquestra al Musikene de 2010 a 2013 i actualment és professor al Conservatori Superior del Liceu (Barcelona).

Sabies que...?

... grans directors i compositors s'han interessat per orquestrar la música de Bach?

El cas més conegut és probablement el del director d'orquestra Leopold Stokowsky, que va adaptar per a l'orquestra la *Toccatà i fuga en re menor*, una de les composicions d'orgue més conegudes del músic alemany, per al film de Walt Disney *Fantasia*, de 1940. Però Stokowsky no va ser l'únic, també van orquestrar música de Bach altres directors com Mitropoulos, Sargent, Barbirolli, Ormandy o Leinsdorf, entre d'altres. Si parlem de compositors, la llista d'orquestradors també té noms il·lustres: Respighi, Honegger, Elgar, Vaughan Williams, Holst, Schoenberg, i d'altres.

... Schoenberg va viure uns mesos a Catalunya?

Convidat pel seu alumne Robert Gerhard, el compositor vienès es va instal·lar al barri de Vallcarca de Barcelona, de l'octubre de 1931 al juliol de l'any següent. Durant la seva estada, aconsellada per motius de salut, Schoenberg va poder dirigir l'Orquestra Pau Casals, en un programa on va sonar la seva *Nit Transfigurada*. A Barcelona, Schoenberg també escriuria una part del segon acte de la seva única òpera, *Moisés i Aaron*, i compondria una peça per a piano, l'opus 33b.

... Richard Strauss va compondre els poemes simfònics abans que les grans òperes?

En el poema simfònic el compositor construïa una obra d'orquestra a partir d'un programa, un element extramusical que explicava una història. Richard Strauss continuà aquesta tradició iniciada per Liszt, a partir del 1888. Primer va ser *Macbeth*, després vingué *Don Juan*, la seva primera obra mestra. I a continuació, *Mort i Transfiguració*, *Les extremaladures de Till Eulenspiegel*, *Així parlà Zarathustra*, *Don Quixot* i, finalment, *Una vida d'Heroi*, el 1898. Més endavant compondria encara la *Simfonia Domèstica* i la *Simfonia Alpina*, que sense ser poemes simfònics estrictes s'hi acosten força, ja que també contenen elements programàtics.

... són moltes les obres musicals inspirades en el mite de Don Joan?

Des que Tirso de Molina va publicar *El Burlador de Sevilla y convidado de piedra* cap al 1615, aquest personatge literari ha inspirat composicions de totes les èpoques i de característiques diferents. A banda del poema simfònic de Richard Strauss, podríem citar l'òpera *Don Giovanni* de Mozart -i també el de Giuseppe Gazzaniga, de la mateixa època-, o el ballet *Don Juan* de Gluck.

... Hèctor Parra és un dels compositors catalans amb més projecció internacional?

La seva producció té un abast cada cop més ampli i així tan aviat estrena una òpera a la Bienal de Munic, Alemanya, com esdevé compositor resident en un festival de música actual com el de Huddersfield, al Regne Unit. La música d'Hèctor Parra és present a les Nits de Clàssica de Girona des de la primera edició.

... la JONC ja ha tocat anteriorment la música de Parra?

L'any 2010 la Jove Orquestra Nacional de Catalunya va interpretar la seva composició per a ensemble *Sirrt die Sekunde*. Ara tocaran per primer cop una obra seva per a gran orquestra. Es tracta de la composició que l'OBC, la Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya va encarregar i estrenar a l'Auditori de Barcelona l'any 2012. Parra va revisar posteriorment l'obra, ampliant-ne l'estructura, i passant dels vuit minuts inicials a catorze. Aquesta segona versió és la que sentirem avui.

Pere Andreu Jarrod, divulgador musical

Recomanacions

Pere Andreu Jariod

WEB DE LA JOVE ORQUESTRA NACIONAL DE CATALUNYA
www.jonc.cat

WEB D'HÈCTOR PARRA
www.hectorparra.net

BACH-SCHOENBERG
Preludi i Fuga en Mi b M, BWV 552
BBC Philharmonic Orchestra · Leonard Slatkin (director)
CD CHANDOS (2000)

RICHARD STRAUSS
Till Eulenspiegels Lustige Streiche
Orquestra Filharmònica de Berlín · Herbert von Karajan
(director)
CD DEUTSCHE GRAMMOPHON (2014)
RICHARD STRAUSS
Till Eulenspiegels Lustige Streiche
Staatskapelle Berlin · Richard Strauss (director)
CD DEUTSCHE GRAMMOPHON (2014)

RICHARD STRAUSS
Don Juan
Orquestra Simfònica de Xicago · Georg Solti (director)
CD DECCA (1993)

RICHARD STRAUSS
Don Juan
Staatskapelle Berlin · Richard Strauss (director)
CD DEUTSCHE GRAMMOPHON (2014)

Propers concerts



FESTIVAL **OFF**

Cor de la Diputació de Girona

Dissabte 12 de juliol a les 21h

Auditori de la Mercè
Entrada Gratuïta



CON **10** CERT

Anonymous 4

Diumenge 13 de juliol a les 20h

Catedral de Girona
Preu: 20-25 €

INSTITUCIONS



PATRONS



MECENES



COL·LABORADORS



MITJANS

